

Vrtnarska 7 zopet na tapeti

Usmiljeni gazda

Pred nekaj leti je neko gradbeno podjetje v Vrtnarski ulici postavilo začasne bivalne prostore za svoje delavce ter jih po končani gradnji »pozabilo« podreti. Pa so se hitro našli novi prebivalci. Spočetka jih je bilo le nekaj — pravili so, da so bili to Romi, kasneje pa so se naseljevali še novi in novi in zraslo je pravo malo naselje. S prišleki so prišli tudi problemi: prepiri s »staroselci«, delovnimi organizacijami, kmeti. Navsezadnje je začarani krog presekal požar: naselje je zgorelo do tal...

● Večina prebivalcev »vasice« se je vrnila v svoje rodne kraje — ali pač drugam. Vendar pa Vrtnarska ni dolgo samevala. Prišli so novi ljudje, nove družine. Kdo so? Zakaj so tu? Ali to pomeni, da se začarani krog na Vrtnarski vrti naprej...?

● Skoraj bi trčil v barake, tako gosta megla je bila. Res so tu, Vrtnarska sedem — kot kaže kajžarsko naselje izpred petdesetih let, o katerih pišejo Voranc in drugi naši pisatelji med obema vojnoma. Sredi »vasice« stoji večja, trdna baraka z zidanimi temelji, naokrog pa so na gosto razmetane »hišice«. Saj veste: deske, tramovi in plahta za streho. Pa tu res lahko živijo ljudje, me je prešinilo...

Nekje sredi naselja se je oglašala sekira, pa sva s prijateljem zavila kar tja. Jaz z beležnico, on s fotoaparatom.

● »Zdravo«, sva pozdravila z negotovim glasom. »Slikala bi vas rada. Kako kaj živite tukaj? Napisala bi rada reportažo o vas...«

● »Pa, neznam... Zašto baš ja? Znaš, kako je to...«

● Končno sva 25-letnega Dragomirja le prepričala za pogovor, obljubil pa sem mu seveda tudi sliko.

● »Praviš, da bo v časopisu? Pa dobro, neka bude, ako mora.«

● Pričel je pripovedovati: »Tu sem z ženo in otrokom. Doma sem iz Srbije. Nisem

dobil posla, pa sva šla z ženo in otrokom kar v Avstrijo. Vendar pa je tam še večja kriza, brezposelnost, draga stanovanja in — žena je izgubila službo. Pa sva prišla nazaj v domovino.«

● »Zakaj si prišel ravno sem, saj nisi vedel, ali boš sploh dobil stanovanje, službo. Ali si zaposlen?«

● »V časopisih je pisalo, da tu in tam potrebujejo delavce, posebno še tu, v Sloveniji. Rekel sem si, pojdem tja, slabše mi tako ne more biti. Sem avtomehanik in delam v podjetju. Tudi žena je dobila službo. Strežnica je — v domu upokojencev. Sedaj dela. Tu sva šele tri mesece. Stanujemo pa pri svaku.« Z roko je pokazal na eno izmed majavih barakic. Izgledalo je, da je začetno nezaupanje izginilo, zakaj prijazno naju je povabil v svoje »stanovanje«.

● »E, vidiš, tu stanujem. Ni ravno najboljše, kaj?« je v zadregi pripomnil, ko je videl najina začudena obraza.

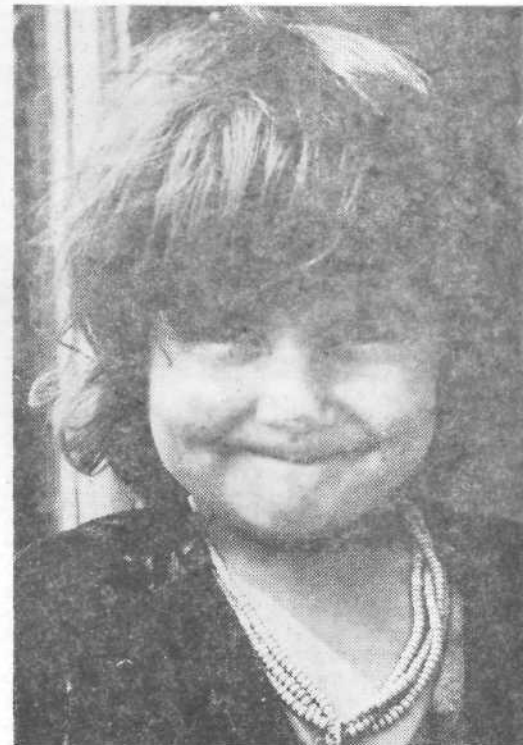
● Res sva bila začudena. Nad čistočo in skrbno urejenostjo sobice. Mizica, dva kavča, omara in peč, ob njej manjša skladovnica drv. Po tleh, po stenah ena poleg druge domače pisane preproge. Človek kar težko verjame, da je lahko borna baraka notri tako urejena.

● Pogovarjali smo se naprej. Priznal je, da v službi sploh ni povedal, da nima stanovanja; da je šele prvi mesec zaposlen in da še ne ve, koliko bo zaslužil. Upa na 2.500 do 3.000 dinarjev... Najemnino za »stanovanje« plačujejo po 1.000 dinarjev gazdi, ki stanuje na Celovski cesti 374. Tam so tudi prijavljeni, ker na Mačkovi ne prijavljajo več na Vrtnarsko 7. Imena »gazde« seveda ni hotel izdati. Povedal je le, da te barakice kar naprej preprodajajo, čeprav ni nihče njihov pravi lastnik. Tudi Dragomir je, na primer, kupil »WC barakico« od soseda — za 50 jurjev... Sicer pa nima večjih problemov, samo zebe jih malo...

● Potem naju je popeljal na obisk k znancu v sosednjo barako — v tisto trdno, z zidanimi temelji...

● »Zdravo«, sva začela in zopet povedala ves uvodni govor. Tudi novi sogovornik je bil prijazen. Vojan mu je ime in tu stanuje šele tri mesece. Zaposlen je, prej je stanoval nekje v Domžalah sedem let, ampak se je moral odseliti. Tudi žena ima in otroka — ta je vseskozi capljal okoli najinega aparata. Žena je zaposlena v Kartonažni tovarni. Kljub temu, da sta oba zaprosila za stanovanje, ga ne dobita.

● »Vedo, seveda vedo, da sva brez stanovanja, da imava otroka, pa nič ne kaže,

Kdo ve, kje je sedaj tale nekdanja prebivalka Vrtnarske?

da ga bova dobila. Imajo ga samo za samce, pri ženi pa samo za samohranilke.«

● Prvi del te žalostne zgodbe je bil torej za menoj. Stopil sem še do urada KS Šentvid, če tudi oni kaj vedo o novih priseljencih v barakah...

● »Vrtnarska 7. Seveda vemo, kje je to. Da so se zopet naselili, pravite? Ne, tega še nismo slišali,« so govorili. Vedo pa, da barake niso primerne za stanovanje in zato so si izbojevali na Mačkovi, da na Vrtnarsko 7 ne bodo več prijavljali. Sedaj je tam uradno prijavljenih le nekaj družin — v tistih trdnih barakah — sami dobri ljudje. Ko bodo te družine dobile stanovanje, bodo vse skupaj porušili. In da jim celo pobirajo najemnino za barake, so vprašali. Saj to je Hobetova zemlja. Kmet si sicer prizadeva, da bi odšli, pa ne more nič narediti.

● »Gazda« stanuje na Celovski 374? Le kdo bi to bil, vprašajte na milico...«

● Seveda, milica ima podatke o njih. Čedalje več jih je, priseljencev. Včasih, pred leti, so imeli z njimi probleme. Sedaj pa so v redu. Tudi zaposleni so. Prijavljeni seveda niso tam, ker tam ne smejo biti prijavljeni. O »gazdi« pa ne vedo nič, bodo pa vso zadevo zagotovo raziskali.

Začarani krog Vrtnarske se torej — kljub vsemu — vrti naprej. Kdo ga bo presekal tokrat?

Tekst: Stojan Hribar